

Oponentský posudek

Kvalifikační práce: **Právní postavení rodinných příslušníků unijních občanů ve světle evropského práva**

Diplomant: **Bc. Tomáš Jirsa**

Vedoucí diplomové práce: **doc. Mag. phil. Dr. iur. Harald Christian Scheu, Ph.D.**

Úvod

Diplomant Bc. Tomáš Jirsa předložil k posouzení jeden z výsledků svého vlastního magisterského studia na PF UK v Praze. Jedná se o výstup bezmála z nejdůležitějších, kterými diplomant prezentuje své komplexní schopnosti, jež jsou nezbytné pro budoucí výkon kvalitní a odborné práce v oboru právo.

Diplomant Jirsa svou diplomovou prací, níže hodnocenou, dosvědčil své unikátní schopnosti pracovat s odbornými zdroji, vymezit si úkol svého odborného bádání, logicky a argumentačně strukturovat své dílo tak, aby bylo srozumitelné a přesvědčivé.

A) Formální stránka práce

Předložená kvalifikační práce je zpracována na 86 stranách čistého textu, doplněná o seznam použitých pramenů, které vnitřně člení na prameny primární a sekundární, dále obsahuje seznam zkratk, seznam použité či využitelné judikatury SDEU a anglické resumé.

Pokud jde o seznam použité literatury, tak diplomant vycházel z prací domácí i zahraniční, především anglické, provenience. Autor korektním způsobem pracoval s citační technikou a poznámkovým aparátem (celkem 360 poznámek pod čarou), které odpovídá nadstandardnímu využití zdrojů, byť některé odkazy jsou spíše diplomantovým doprovodným a vysvětlujícím aparátem k samotnému textu práce.

Práce má velmi kvalitní odbornou i literární úroveň a je prosta gramatických i stylistických chyb, což svědčí o pečlivé závěrečné redakci.

Lze tedy uzavřít, že po formální stránce práce splňuje všechna kritéria kladená na tento typ práce. Je tedy plně způsobilá pro obhajobu.

B) Obsahová stránka práce

Práce je systematicky rozdělena do tří nosných kapitol, které jsou dále logicky členěny na subkapitoly. Nadto je práce doplněna o úvod (str. 5 an.) a závěr a úvahy *de lege ferenda* (str. 86 an.).

V úvodu práce diplomant definoval svůj předmět zkoumání a výzkumné otázky (str. 8 – 9), přičemž lze konstatovat, že se mu tento cíl povedlo v textu práce naplnit. V koncentrované podobě jsou odpovědi na výzkumné otázky uvedeny v závěru práce.

V první kapitole, která má introdukční charakter, se diplomant věnuje institutu unijního občanství a volnému pohybu osob, kde postupně pojednává o historickém vývoji, stavu *de lege lata*, relevantní judikatuře a návrhům na reformu unijního občanství a dále podává výklad některých pojmů a institutů souvisejících s právem volného pohybu osob (např. obrácená diskriminace, přeshraniční situace). K zajímavosti práce bezpochyby slouží i mnohdy provokativní názory odborné veřejnosti, které diplomant notně zohledňuje (např. návrhy prof. Kochenova týkající se změny podstaty unijního občanství - str. 19 a násl., které diplomanta zaujaly do té míry, že z nich vychází i při svých návrzích *de lege ferenda* (viz závěr práce).

Předmětem druhé kapitoly je precizní výklad vývoje a obsahu pojmu rodinného příslušníka a to jednak rodinného příslušníka občana EU dle směrnice 2004/38/ES (manžel, registrovaný partner, předek a podomek, nesezdaný partner), jednak rodinného příslušníka – osoby usilující o sloučení rodiny podle směrnice 2003/86/ES.

Třetí kapitola analyzuje jednotlivá práva, která jsou přiznána rodinným příslušníkům unijních občanů sekundárním právem EU a relevantní case-law ESD/SDEU s tematikou rodinných příslušníků unijních občanů *Zhu a Chen, Zambrano, Metock, Byankov* atp., přičemž sleduje tendenci tohoto decisního orgánu dovozovat jednotlivé (nové) prvky práva pohybu a pobytu přímo z primárního práva EU. V této souvislosti poukazuje na princip proporcionality, kterého SDEU využívá k tzv. podstatnému využití práv spojených s občanstvím EU (viz citovaný případ *Rottman*). V závěru se pak diplomant vedle shrnutí problematiky zamýšlí nad úvahami o postavení rodinných příslušníků *de lege ferenda*, což v řadě diplomových prací obvykle vyznívá spíše úsměvně, avšak diplomant Jirsa svá doporučení činí naprosto přesvědčivě a v logické struktuře.

Diplomant, nad veškeré shora uvedené kladné hodnocení, disponuje i rozsáhlou znalostí odborné terminologie, kterou v práci umně využívá (např. dynamický/statický unijní občan).

Lze uzavřít, že autor zvolil správnou logickou výstavbu textu s přirozenou gradací.

C) Metodologie práce

Diplomant zvolil zejména metodu analýzy, komparace a dedukce. Deskriptivní metoda taktéž použitá je věcná a nikoli na škodu práce, což u prací tohoto typu mnohdy bývá bodem neuralgickým. Zajímavě komparativním způsobem přistoupil ke zjištění obsahových rozdílů v předpisech sekundárního práva, které se týkají práv rodinných příslušníků unijního občana, a k tomu ještě porovnával práva těchto rodinných příslušníků samostatně.

Velmi kladně lze hodnotit i tvorba vlastních příkladů, kterými diplomant rozvádí své argumenty pro to či ono řešení situace postavení příslušníků občanů EU. (např. odkaz pod čarou č.352).

Závěrečné hodnocení a otázky k diskuzi

Předloženou práci, zpracovanou na aktuální a důležité téma, lze jednoznačně označit za dílo zdařilé, odpovídajícím všem kritériím kladeným na tento typ vědecké práce. Ani po stránce obsahové nelze posuzované práci Bc. Tomáše Jirsy vytknout žádných zásadních vad. Naopak diplomová práce vykazuje vysokou úroveň nakládání se zdroji, prezentuje schopností diplomanta analyticky uvažovat, jeho schopností dedukovat možné závěry a doporučení, což je demonstrováno především v části závěrečné, kde diplomant navrhuje efektivní změny podmínek pro nabývání státního občanství Unie. Diplomant předvedl i velmi kvalitní práci s analyzovanou judikaturou, kdy neopomněl i tak kontroverzní (bezpochyby z pohledu národního státu) rozhodování Soudního dvora EU ve věci *Ruiz Zambrano* nebo ve věci *Metock* (str. 52 a násl.). Diplomant prokázal i vysokou znalost tématu, včetně souvisejících konceptů, bez kterých by evropské právo nebylo tím, čím doposud je. Principy nediskriminace, princip proporcionality či princip subsidiarity, jehož aplikaci správně demonstruje na svých úvahách o možné obměně podmínek nabývání státního občanství EU (str. 89).

Práce může být dobrým předpokladem pro zpracování tématu v kvalifikační práci vyššího řádu (např. rigózní práce)

Kvalifikační práce je plně způsobilým podkladem pro obhajobu, ke které tuto práci jednoznačně **d o p o r u ě j i**. V případě úspěšné obhajoby navrhuji, aby byla hodnocena stupněm „**V ý b o r n ě**“/ „**A**“.

Otázka k ústní obhajobě:

1) Zhodnot'te aplikaci a propojení analyzovaných směrnic č. 2003/86/ES a č. 2004/38/ES a směrnice 2008/115/ES o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí ve světle současné situace nekontrolované migrace do Evropy.

V Praze dne 3. srpna 2016

*JUDr. Monika **F o r e j t o v á**, Ph.D., v.r.*
oponent práce